

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34

„Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Obdavčenje kreditnega društva kranjske hranilnice.

V trgovskih in obrtnih krogih je zavladala dne 17. t. m. nekaka panika. Ta dan se je namreč vršil občni zbor „kreditnega društva kranjske hranilnice“ in na tem občnem zboru se je izvedelo, da je obstanek društva v nevarnosti, ako upravno sodišče ne naredi konec najnovejši praksi davčnih oblastev.

Čulo in govorilo se je pač že poprej, da se je „kreditnemu društvu“ predpisal velikanski davek, ali usodepolnega pomena tega davka se širši krogi interesentov niso prav zavedali in niso hoteli prav verjeti, da bi vsled tega prišel obstanek društva v nevarnost. Umevno je torej, da je mejnimi zavladala panika, saj je eksistenca premnogih trgovcev in obrtnikov takorekoč odvisna od obstanka „kreditnega društva“, drugi pa bi prišli v največjo stisko in bi imeli silno škodo, če bi se društvo razpustilo.

In vendar ni izključena možnost, da se društvo razide, zakaj če pritrdi upravno sodišče stališču davčnega oblastva glede podlage, po kateri se določa društvu dohodarina, potem je obstanek društva popolnoma nemogoč.

Kreditno društvo ima dosti nad 200 članov, ki uživajo skupaj 1.600.000 kron kredita. Kaj pomeni tak kredit za trgovino in obrtnost, tega pač ni treba šele razlagati. Že v normalnih razmerah je tak kredit velikanske važnosti, še večje pa je dandanes, ko tarejo trgovino in obrtnost še posledice potresa tako, da komaj izhaja. Ako bi kreditno društvo v sedanjih razmerah likvidiralo, pogumno bi precej svojih članov v bankrot.

Ko je bilo kreditno društvo l. 1875. ustanovljeno, darovala mu je Kranjska hranilnica 30000 K v pokritje morebitnih izgub. Za eskomptiranje menic, ki jih vlagajo člani, dobi društvo denar od

Kranjske hranilnice in sicer po 4 1/2%, mejtem ko zahteva društvo od članov 5%. Društvo deluje torej samo z 1/2% dobička in je torej njega čisti letni dobiček jako majhen. Tekom 20 let je društvo imelo samo jedenkrat (l. 1890) letnega dobička 8300 K, dvakrat (l. 1879 in 1877) skoro 7000 K, v drugih letih pa je bilo dobička od 600 do 5000 K. Bila so pa tudi leta, ko je imelo društvo izgubo in sicer znaša ta izguba skupaj 14000 K. Povprek je znašal dobiček v minolih 26 letih 2600 K na leto, kar je gotovo jako malo, a še ta dobiček se je le dosegel, ker plačuje Kranjska hranilnica uradnika, slugo itd. in daje prostore skoro zastoj.

Kreditno društvo torej, kakor pričajo navedene, iz bilanc posnete številke, gotovo nima namena, kupičiti denar; društvo nima namena kaj zaslužiti, ampak podpirati trgovino in obrtnost s cenanim kreditom in je vsled tega pravi blagoslov za vse interesirane kroge. Če so bili v Ljubljani pred potresom konkurzi nekaj povse nenavadnega in so tudi sedaj še nekam redki, je to največ zasloga kreditnega društva.

In temu društvu gre sedaj do živega davčna oblast in sicer na način, da mora društvo propasti, če ne najde pomoči pri upravnem sodišču.

Društvo je do l. 1888 plačevalo dohodarine in dobitkovine po 450 K na leto. Ta davek je potem narasel na letnih 1370 kron, lansko jesen pa je davčna oblast nakrat našla, da mora društvo ponovih predpisih za odmerjenje davkov plačevati veliko večjo dohodarino in zvišalo je temudruštvu za l. 1898 davek od 1370 K na 6576 K, za l. 1899. pa celo na 8395 K 47 v.

Kreditno društvo je bilo primorano, ta davek odšteti in prva posledica tega je, da izkazuje njegova bilanca za l. 1900 izgube 10.200 K.

Vsako uvidi, da društvo, ki ima

povprek 2600 K letnega dobička ne more plačevati po 8000 K davka na leto. Samo davčna oblast tega ni uvidela, kajti vložen rekurz zoper predpisani davek ni ničesar pomagal. Zdaj pojde vsa stvar pred upravno sodišče. Predno se tam reši, potec še precej časa in dotlej bo moralo društvo plačevati predpisani mu davek, dasi mora ta davek v nekaj letih požretives s tolikom trdom zbrani rezervni zaklad.

Shod dne 17. t. m. je sklenil, naj društvo posluje, dokler ne izreče upravno sodišče svoje sodbe. Ako bi bila sodba neugodna, ako pritrdi upravno sodišče mnenju finančnih oblastev, potem bo seveda društvu konec.

Ta slučaj nam kaže specifično avstrijski fiskalizem v celi nagoti. Fiskus ni nikjer na svetu ljudomil in popustljiv, ali takšen kakor pri nas ni nikjer. Usoda „kreditnega društva“ kaže, da fiskus pri nas sploh nima nikacega vpogleda v gospodarske razmere in nikacega smisla za pogoje gospodarskega življenja, da se samo zarije v mrtvo črko površnega in dvoumnega zakona, in da se drži svoje fiskališke interpretacije z želazno vztrajnostjo, tudi če direktno nasprotuje duhu zakona in tudi če vsled tega propade tako obče koristna in velevažna naprava, kakor je „Kreditno društvo“.

V Ljubljani, 26. marca.

Iz parlamenta.

Državnozbornski predsednik Vetter namerava določiti, da se izvolijo delegatje v večerni seji v četrtek, ako se bodo stranke s tem strinjale. Desničarske stranke so baje s tem zadovoljne. Vsenemška zveza in del nemške narodne stranke pa sta proti temu, ker se baje bojita, da po izvolitvi delegatov Koerber za nekaj časa sploh ne pokliče več drž. zbora k zasedanju. Koerber je baje izjavil, da tega ne namerja. Poljski klub je sklenil, da zapusti vselej zbornico, kadar se bodo čitale protiverske in nenravne interpelacije, ter hoče povabiti

druge stranke desnice, da se mu pridružijo. Katoliški centum in konservativni veleposelniki so baje že pridobljeni. Čehi se bodo o tem predlogu šele posvetovali. Brezpogojno gotovo ne bodo pritrdili Poljakom, kajti s tem bi predsednikovo cenzuro le odobrvali.

Dijaško gibanje na Ruskem.

Atentat na višjega prokuratorja sv. sinoda, Pobedonosceva, kaže, da se je revolucionarno gibanje iz dijaških krogov zaneslo tudi med druge sloje. Pobedonoscev je glavni predstavitelj konservativnosti na Ruskem. Njegov velikanski vpliv je glavna opora reakcionarstva. Pobedonoscev je pregovoril Aleksandra III., da je raztrgal načrt konstitucije, katero je hotel izdati car Aleksander II., ki je padel kot žrtva nihilistov. Vpliv Pobedonosceva na Aleksandra III. je bil za moderni razvoj Rusije najškodljivejši ter je baje tudi glavna ovira, da se težnje carja Nikolaja II. na polju šole in prava ne morejo uresničiti. Pobedonoscev je tudi oni faktor, ki je dognal izobčenje v Rusiji najpopularnejšega pisatelja, grofa Lev Tolstega. Iz Moskve poročajo „Grazer Tagblattu“, da rusko vlado resno skrbi, da nastane v Rusiji splošna revolucija. Baje vodi tajen odbor vse gibanje. Policija pa se trudi zama, da bi prišla temu odboru na sled. Peterburška juristična družba, najodličnejše rusko društvo, je bila te dni nakrat razpuščena in njene društvene sobe so zasedli kozaki. Menda je mislila policija, da je ondi središče revolucionarnega gibanja. Te dni so demonstrantje kamenali uredništvo „Novego Vremeni“ ter člana uredništva, Suvorina, pretepli. Na poziv vlade je izdalo 71 prof-sorjev moskovske univerze na dijaštvo oklic, naj bo zopet mirno. Med vrstami tega oklica je baje čitati bojazen pred splošno ustajo. V tem oklicu je čitati namreč: „Ljudje, ki nimajo z vseučiliščem nič opravka, Vas zapletajo v svoje mreže ter Vas hočejo zlorabiti za svoje namene. Ti ljudje se vdeležujejo Vaših shodov, podpihujejo Vaše strasti ter delajo iz vseučilišča dimnik, iz

LISTEK.

Makar Cudra.

Ruski napisal Maksim Gorkij.

(Dalje.)

„Kakšen čudež? Zdelo se mi je, da je zadela mladeniča krogla baš v srce. A ta Rada ga je bila udarila z dolgim bičem po nogah, bič se je zapletel okoli njh in potegnila ga je k sebi — zato je padel Lojko.“

„In zopet je ležalo dekle nepremično ter se molče smehljalo. Gledali smo, kaj bo, Lojko pa je sedel na zemlji in si z rokami tiščal glavo, kakor bi se bal, da mu poči. Na to se je polagoma dvignil ter odšel v stepe, ne da bi bil rekel besedo.“

„Nur mi je pošepnil: Pojdi za njim! — In odšel sem za Zobarjem v temno noč... Tako je bilo, sokole moj!“

Makar je iztresel pepel iz svoje pipe in jo iznova začel polniti. Tesnejše sem se zvil v plašč, ležal in motril njegovo staro lice, črno od vetra in žege solnca. Resno in strogo je kimal z glavo in nekaj govoril sam s seboj; njegove goste, sive brke so frlele, in veter mu je mršil lase na glavi. Bil je sličen staremu duhu, ki ga je obžgal blisk, a ki je bil še vedno močan, krepak in ponosen na svojo silo. Morje je šepetalo kakor prej ob bregu, in veter je neprestano

raznašal njegov šepet po stepi. Nonka ni pela več, a na nebu so se zbrali viharji oblaki, ki so delali jesensko noč še temnejšo in strašnejšo.

„Lojko je šel polagoma, korak za korakom, povsod glavno in spustil roke nizdol, kakor obsojenec, šel k bregu nekega potočiča, sel na kamen in vzdihnil. Vzdihnil je, da se mi je srce obilo s krvjo od žalosti no vendar nisem šel k njemu. Z besedami gorju ne pomoreš — ali ni res? Gotovo. In sedel je, sedel, sedel, ne da bi se premaknil.“

„Jaz pa sem legel nedaleč njega. Noč je bila svetla, mesec je zalil s svojim srebrnom vso stepe, da se je videlo daleč vse.“

„Nakrat vidim: — od tabora sém hiti Rada.“

„Veselo mi je postalo, eh, silno! — mislil sem — ta Rada je vražje dekle. Glej, prišla je k njemu, a on je ni slišal. Položila mu je roko na rame, zadrževal je Lojko, razširil roke in podprl glavo. Planil je pokonci in pograbil nož! Oh, zaklati hoče dekleta, se mi je zdelo, in že sem hotel zakričati v tabor in steti k njima, no nakrat zaslišim: —

— Proč! Razbijem ti glavo! — A tudi v Radini roki zapazim pištolo in kako meri v glavo Zobarja. Glej, satanako dekle! A no, si mislim, sedaj sta enako silna, pa kaj bode dalje?

— Slušaj! — Rada si je zataknila pištolo za pas in govorila Zobarju: — Nisem te prišla ubiti, nego spraviti se. Spravi nož! In spravil je nož ter ji mrko gledal v oči. Divno je bilo to, brate! Nasproti sta si stala človeka in smotila kakor zveri drug na drugega, a oba tako d bra in smela. Gledal je nanja jasni mesec in jaz — in vse ondi.“

— No, slušaj me, Lojko: ljubim te! — je govorila Rada. Samo skomiznil je z rameni, kakor da je zvezan na rokah in nogah.

— Videla sem mnogo mladeničev, a ti si smejejši in lepši po duši in licu. Vsako izmed njih bi si obril brke, ako bi mu le pomežiknila, vsi bi mi padli pred noge, ako bi to le hotela. A čemu? Že itak sedaj niso baš pogumni, a jaz bi vse le obabila. Malo je ostalo na svetu smelih oiganov, malo, Lojko. Se nikdar nisem nikogar ljubila, Lojko, a tebe ljubim. A še bolj ljubim svobodo! Svobodo, Lojko, ljubim bolj kot tebe. A brez tebe mi ni živeti, kakor tebi ne brez mene. Zato hočem, da si moj z dušo in telesom, ali slišiš.“

Nasmehnil se je. — Slišim! Z veseljem slišim tvoje besede. Daj, govori dalje!

— Še to, Lojko: Vse eno je, delaj karkoli, premagam te, moj boš. Zato ne gubi zaman časa — glej, čakajo te moji

poljubi in moje milovanje... krepko te bom poljubljala, Lojko! Pod mojimi poljubi pozabiš svoje smelo življenje... in tvoje žive pesni, ki tako radujejo ciganske mladeniče, ne zazvene po stepah nikdar več — pel boš ljubezenske, nežne pesni le meni, svoji Radi... zato ne gubi zaman časa, sem ti rekla, kar pomeni, da se mi boš jutri pokoril, kakor starejšemu tovarišjunaku. Pokloniš se mi k nogam pred vsem taborom in poljubil boš mojo desnico — in takrat postanem tvoja žena.

— Evo, kaj je želela vražja devka! Kaj takega se ni slišalo še nikoli; samo v starih časih je bilo tako pri Črnogorcih, so pravili starci, a med nami še nikdar! Pobratimstvo z dekletom! Daj, sokol, izmisli si kaj smešnejšega! Zaman si mučiš glavo, ne izmisliš si!

„Poskočil je v stran Lojko z vzdihom in kriknil preko vse stepe, kakor da je ranjen v prsi. Zadrževala je Rada, a udala se ni.“

— Zdravstvuj torej do jutri, a jutri storiš, kar sem ti ukazala. Slišiš, Lojko!

— Slišim! Storim — je zaječal Zobar in ji ponudil roko. A ona se ni niti ozrla nanj, ki se je opotekel kakor drevo, ki ga je zlomil veter ter padel na zemljo, ihteč in smeje se.

(Dalje prih.)

katerega se dviga togota vseh političnih, socialnih in ekonomskih malcontentov, da bi napravili iz specialnega vprašanja vseučiliškega življenja splošnim požarom. „Times“ poroča, da je pod predsedništvom carja ministrski svet sklenil, zakon, glasom katerega se puntarski dijaki uvrščajo v armado, odpraviti ter statute vseučilišča revidirati. Umor naučnega ministra Bogoljepova, ki je ta kruti zakon uveljavil, ima torej že uspeh.

Vojna v Južni Afriki.

V spodnji angleški zbornici je povedal angleški kolonijski minister Chamberlain, da Botha ni stavil nobenih protipogojev na Kitchenerejeve pogoje. Samo to je znano, da je Botha rezko napadal guvernerja Milnerja. Iz te vesti sledi, da se Botha sploh resno pogajal ni, da je samo Kitchenier ponujal mir ter stavil le on mirovne pogoje, katerih pa Botha ni hotel sprejeti. S tem so dobila ta pogajanja čisto drugačno lice, saj dokazujejo, da je želja po miru med angleško vojsko večja kot med Buri. Iz tega pa tudi sledi, da je položaj Angležev neugodnejši kot položaj Burov. Iz Bruslja poročajo, da je potovanje Krügerja v Ameriko principi- alno sklenjeno. Krüger odpotuje v aprilu naravnost v Washington, kjer naprosi Maca Kinleya naj posreduje za Bure. Iz Durbana poročajo, da je 400 Burov v petek severno Naklaagteja porušilo angleški tovorni vlak ter nato z natovorjenimi vozovi odšlo. Iz Kapstadta poročajo, da se je 22. t. m. pri Haartsbeesfonteinu vršil vroč boj. Uspeh ni znan. 24. in 25. t. m. so imeli v Kapstadtu zopet 12 kužnih slučajev. Iz Maseru poročajo: Iz smeri Thanbanchuja se čuje hudo streljanje topov. Menda se vrši boj zopet s Pietom Fouriejem. Iz Cradocka poročajo, da so Buri iznova zasedli Spitzkop. Iz Tarkastada javljajo, da je imel polkovnik Gorringer pri Uigenhoeku opraviti z Buri. Uspeh boja ni znan. Dewet je pri Senekalu izkopal dva topa, katera je ondi zakopal 30. julija m. l. ujeti Prinsloo. Dopisnik lista „Métropole“ poroča govorico, da so Buri generala Frencha ustrelili. Generala so baje Buri ujeli, dal jim je častno besedo, da se ne bo proti njim vojeval več. Ker je besedo prelomil, so ga, zopet ujetega, ustrelili. Vest ni potrjena.

Dopisi.

Z Notranjskega, 23. marca. (Coper-nice so lovili.) Hudo se je moralo go-diti onemu krojaču iz moravške doline, ka-terega je hudič prepočil pri kopanju „šaca“ ter ga podil čez drn in strn. Nemška pi-sateljica Grimm porabila bi bila to snov za-vedno najlepših svojih pravljic. Pred 30 leti, ko sem bil še paglavček, poslušal sem o mraku pred rodno hišo sedeč, najraje prav-ljice o „ravbarjih, copernicah“ itd. Kako pazno sem poslušal pripovedovalca, niti za-kašljati si nisem upal, da bi ga ne zmotil v njegovem pripovedovanju. Posamezni pri-zori iz njegove povesti ustajali so živo pred mojim očmi, lasje so se mi jeli ježiti, mrzel pot me je obhajal in bil sem ves preverjen o resnici posameznih prizorov. Po tej „ba-bjeverski“ temi tavajoč prišel sem šele do prave luči, ko sem začel pohajati ljudsko šolo. Tu mi je moj nekdanji blagi učitelj kmalo dokazal in vcepil v trdo glavo, da ni na svetu nikacih copernic in družih ta-cih pošasti. Zapustile so me vse vraže, za-pustilo babjeverstvo, minil me je ves strah pred copernicami, ravbarji, kljukci, palčki, pritlikavci in družimi tacimi pošasti. Ako dandanes opazujem naše ljudstvo po deželi, o, koliko vraž in babjeverstva je še med njim, osobito med starimi ljudmi in — žen-stvom. Ta zna gada zagovoriti, oni hudiča priklicati, drugi zopet hudiča in copernice panati, ta zopet človeka zmoliti in Bog si ga vedi kaj še vse. Tacega človeka sma-trajo ti babjeverci za neko nadnaravno bitje, in kolikokrat se pripeti, da ga kličejo s polnim zaupanjem na pomoč, bodisi pri svoji družini ali pa živini. Seveda takim babjevercem ne dopoveš tega, da jih ta „čeznatorni copernik“ le „farba“, ter sedajo mu lahkoverno na dobro namazane lima-nice. Res, pomilovanja vredno je tako ljud-stvo, in tu naj bi naše vrlo učiteljstvo iz-kušalo že pri mladini iztrebiti te vraže in to „babjo vero“. Na Notranjskem neke je občina, v kateri so se prikazovale zadnje noči pod nekim hribom lučice, katere so švigale sem ter tja, kmalo zginole, a se zo-pet prikazale. Hitro razširila se je ta novica

med ljudstvom, in posebno vrašne ženske razneale so bliskoma po celi občini vest, da strašijo ponoči „copernice“ po vasi. Le od daleč opazovali so v nepopisnem strahu to prikazen. Stvar jela se je sumljiva zdeti tudi nekaterim možakarjem. Preplašeni in vsi potni obhodili so podnevi „zacoprani kraj“, a našli niso ničesar, niti izpolnenih las, niti metel, niti kaj drugega. Vso zadevo sklenili so naznaniti že orožništvu, ako „copernice“ ne odnehajo, kajti bali so se, da jim naposled le v resnici zagodejo ka-tero na svoje metle. Pretečeni večer, noč je bila jako temna, prikazejo se zopet lu-čice urno semtertja švigajoč. „Korajža velja, Janez, pokonci!“ mislili so si jedni. „Coper-nice moramo pregoati in panati“. Kmalo se je zbrala jednaka „sedmim švabom“ po-gumna četa, oborožila se s pušo in pre-kljami in hajd nad copernice. Vse je v strahu pričakovalo izida te predrzne ekspedicije. Pogumno stopali so čvrsti bojevniki, jed-nako „burski četi“, proti hribu, hoteč tam urno stopiti v bojno črto ter z glasnim „hura!“ naskočiti že, vso občino v strahu držujoče copernice. Že so v bližini zacopra-nega mesta, pa o groza in strah, kaj za-gledajo. Mesto copernic podila se je tam okoli malega potoka in močvirja tropa va-ških paglavcev, kateri so imeli v rokah goreče svečice in lovili — žabe. Bojevita kri polegla je takoj, in mesto naskoka in groznega „hura“ nastal je hrupen smeh. Veselega srca, da se ni nikomur nič žalega pripetilo, da nikogar copernice s svojimi metlami niso naklestile, ali ga celo zaco-prale, vrnila se je hrabra četa zopet proti domu. Drug dan zvečer, bil je ravno petek, pa se je zbrala v narodni gostilni onega kraja vsa inteligenca ter pojedla za večerjo 300 ocvrtih copernic. Občani pa se imajo zahvaliti hrabri četi, da jih je rešila tega groznega strahu, copernic, da lahko danes zopet prosteje dihaajo.

Iz Teharjev, 24. marca. (Naša ob-činska volitev.) Na ravnokar razpisano volitev stavijo naši nemškutarji in Nemci veliko upanje. No prepričani smo, da za-man! Res pa je, da vse, kar kje leze in gre, dela na vse kripelje za nemčursko zmago. Dovolite, da Vam poročam za zdaj par epi-zod iz tega volilnega gibanja.

V Zavodni je neka volilka v teharski občini, zavedna Slovenka z imenom Jožefa Gorišek. K tej pride že davno pred, ko je bila še volitev razpisana in volilni imenik razgrnjen, Matija Koller, davkarski ekse-kutor o kr. davkarje celjske, ter jo na-govori: „Zdaj bo kmalo volitev v občinski odbor Teharski, no mati Vi bodete ja dali Slovencem pooblastilo?“ Gotovo, gotovo. Toraj mi pa podpišite to pooblastilo. Ženica mu je podkrižala pooblastilo v dobri veri, da mož preskrbljuje pooblastila za sloven-sko stranko. A mož je pooblastilo ulovil za nemškutarsko stranko.

Vprašamo, kako se drzne davčni ekse-kutor na tak „pošten“ način dobrodušno in lehkoverno slovensko žensko opehariti za njen glas?

No, preskrbljeno je, da bode ta „nem-ški“ Koller zvedel, kaj sme davčni ekse-kutor in kaj ne.

§ 16. obč. reda za Štajersko predpi-suje, da mora biti volilni imenik vsakemu na pregled v določeni dobi.

Na pregled samo; dozdej se je to vedno razumelo tako, kakor pravi besedilo postavbe, da sme vsakdo imenik pregle-dati, da pa nikakor ni dovoljeno si imenik tudi prepisovati. Tako se postopa v Celju, tako se je postopalo vedno, v vseh občinah, kjer in dokler so imeli nemšku-tarji večino. Zahteve slovenske stranke, da se dovoli tudi prepis imenika, se je vedno odklonilo, in pazili so kakor jastrebi, da ne bi si kdo kaj iz imenika prepisal. Vsaka pritožba bila je od politič-nih oblasti zavržena, češ, da po-stava pravi samo v pregled nikakor pa ne in „v prepis“.

Po dozdej veljavni postavi in nje raz-laganju, torej slovenski župan ni dovolil nemškutarjem, ki so pribumeli 23. si pre-pisovat imenik, prepis istega. Nemškutarji dirjali so na okrajno glavarstvo, in gosp. pl. Kriehuber izdal je še tisto uro strog ukaz, da mora župan brez obotavljenja dovoliti prepis vo-lilnega imenika. To je ščudovita na-glost, kakoršne pri okrajnem glavarstvu celjskem sicer nismo vajeni.

Vprašamo pa g. pl. Kriehuberja, kako on pride do takega ukaza? Ali je od 23.

t. m. prišla nova postava v veljavo? Ali velja § 16. obč. reda samo za Slovence, in je dobil od včeraj za nemškutarje čisto drugo razlago?

No poizvedelo se bode na pristojnem mestu, kako je s to zadevo.

Iz Trsta, 23. marca. Dne 17. marca t. l. dobila sem priporočeno pismo. Začudeno ga odpre: bila je okrožnica, katero je sestavila ocnjena gospa Marija Mayer z imeni podpisanih darovalk, koja se glasi:

„Velecenjene gospe in gospice!

Pred dobrim poldrugim letom je bilo, da smo nabrale v Kranju za zavod sv. Nikolaja lepo svoto glđ. 56 50 novč. v prid slovenskim dekletom v daljnem Trstu. Od onega časa se je zavod pod požrtvovalnim vodstvom človekoljubnih in domoljubnih tržaških dam lepo razvijal ter do sedaj (v dobi dveh let in 4 mesecev) vsprejel pod svoje okrilje nad 1300 deklet. Sedaj pa se nabaja zavod v veliki zadregi, ker so se združile vse Slovencem sovražne sile z namenom, da ga uničijo. V posled-njem času se je istemu odpovedalo stano-vanje, koje je last žida, in blaga gospe so sedaj na cesti brez strehe in premoženja.

Ali naj mi to mirno gledamo, kako omagujejo hrabra rodoljubkinje v daljnem primorju v boju s premočnimi sovražniki in kako po njih padcu bi dobil veliko-mestni moloh zopet v svoje krepilje vrla slovenska dekleta?! Ne, to ni mogoče!

Velecenjene gospe in gospice! Gre se za poštenje stoterih pridnih slovenskih deklet in kdor ima človeško čuteče srce, ta ne more biti tukaj nem gledovalec, najmanj pa slovenske dame, kojim mora biti največ do tega, da ostane tudi slovensko službo-joče ženstvo pošteno, zdravo in krepotno.

Radi tega darujmo zopet vsaka po svojih močeh za ta vzvišeni namen z geslom: Pomoč hrabrim sestram na obali sinje Adrije!“

V Kranju, meseca sušca 1901.

Marija Mayer.

Ga. Matilda Majdič 20 K, ga. Leopold. Saunik 10 K, ga. Ivana Hubad 2 K, ga. Cecilija Korun 2 K, ga. Ana Zupan 6 K, ga. Antonija Prevec 10 K, ga. Irena Maj-dič 10 K, ga. Josipina Puppo 10 K, ga. Marija Mayer 5 K, ga. Ana Mayer 3 K, ga. Helena Puušler 10 K, ga. Tereza Florijan 10 K, ga. Marija Rakovec 3 K, ga. Marija Marenčič 10 K, ga. Mimi Pirc 4 K, ga. Ana Rus 2 K, ga. Ana Kumer 2 K, ga. Omerza 10 K, ga. Marija Polak 2 K, ga. Marija Croboh 6 K, ga. Jeanetta Sajevec 3 K, ga. Pavla Sajevec 3 K, ga. Marija Prevec 3 K, ga. Marija Steinbauer 2 K, ga. Marija Likozar 4 K, ga. Ana Stempihar 4 K, Alojzija Šumi 2 K, ga. Beti Tominišek 2 K, ga. Marija Korošic 2 K, ga. Josipina Pušnik 5 K, Gdđ. Olga Šaunik 10 K, Gdđ. Janja Miklavčič 2 K, Gdđ. Franja Jugovic 1 K, Gdđ. Paušlar 3 K, Gdđ. Ema Remi-goj 5 K, Gdđ. Viktorija Praprotnik 2 K. Skupaj 190 kron.

Ko sem prečitala to okrožnico zalile so mi solze oči! Solze radosti in hvalež-nosti. Da, gospe in gospice mesta Kranj so pravi vzor slovenskega ženstva!

Jasno so s tem povedale, da se slo-vensko ženstvo popne do one stopinje krepoti, koja ženo povzdiguje nad navad-nega človeka. Pokazale so s tem činom, da hrepenijo po oni vzvišeni in plemeniti prosveti, koja edina je dostojna slovenske žene. Gospe in gospice širom naše domo-vine, tu imate jasen vzgled, kaj premore čisto rodoljubje in vzvišeno človekoljubje.

Ta čin rodoljubnih dam mesta Kranj zabeležen bode z zlatimi črkami v zgodo-vini zavoda sv. Nikolaja in v zgodovini našega naroda. Lešetala pa se bodo imena teh plemenitih dam v knjigi življenja. Da, one razumejo nalogo, katero nam je vršiti v Trstu, da stremo glavo zmagu, ki zastruplja naše čilo in zdravo, a od vseh pozabljeno delavsko ženstvo v Trstu. Za-torej pa:

Slava Slovenkam mesta Kranj!

Zmagoslava.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. marca.

— Občinski svet ima v sredo, 27. t. m. ob petih pop. sejo. Na dnevnem redu so. Naznanila predsedstva in poročila: o žu-panovem dopisu glede razsodbe o kr. upravnega sodišča v zadevi dopolnilnih volitev III. in II. volilnega razreda v letu

1899; o letošnjih dopolnilnih volitvah za občinski svet; o prošnji, da bi se ne spuščala voda več na Kern. O računskem sklepu „Mestne branilnice ljubljanske“ za l. 1900; o izpeljavi kanala v Sv. Florijana ulicah; o Antona Gebe prizivu v zadevi hiše v Židovskih ulicah št. 6; o uravnavi po-daljšane Bleiweisove ceste do Dunajske ceste in o odkupu za to cesto potrebnega sveta; o zgradbi začasnega skladišča za sol ob dr. železnici; o preložitvi brzojav-nih in telefonskih drogov in žic z mestne-ga sveta na svet južne, ozir. državne že-leznice ob Bleiweisovej cesti; o župano-vern dopisu v zadevi stavbišča poslopju za državno obrtno šolo. O zopetnem dopisu mestnega šolskega sveta glede remunera-cije za rokotvorni pouk v mestni nemški deški ljudski šoli; o najemniški pogodbi za Zatiški dvorec, o uporabi dotacij na c. kr. višji realki za l. 1900. O upeljavi vode v Kolesijske ulice; o prošnji za na-peljavo vodovodnih cevi po Holzapflovej cesti. O prošnji Urše Podkrajškove za po-daljšanje vzgojevalnega doneska njenemu sinu; o imenovanji koncipista in koncept-nega praktikanta. O neki ponudbi za na-kup stavbišča poleg Bleiweisove ceste; o županovem predlogu v zadevi remuneracij nekaterim mestnim uradnikom povodom ljudskega štetja; o prošnji nekega mestnega uslužbenca za podporo radi bolezn.

— Promocija. Gospod Anton vitez Pantz, sedaj slušatelj rudniške akademije v Pribramu, je bil dne 23. t. m. na gra-škem vseučilišču promoviran doktorjem prava. Čestitamo! — Danes je bil na gra-škem vseučilišču promoviran doktorjem bogoslovja Matej Osenjak, vrli narodni duhovnik lavantinske škofije Čestitamo!

— „Deutscher Verein“, politično središče kranjskih Nemcev, je imel dne 22. t. m. občni zbor. Govorilo se je najprej o razsodbi upravnega sodišča glede dvojjezi- nih napisov, potem je g. Uhl utemeljeval zahtevo, naj se ustanovi poseben oddelek mestnega šolskega sveta za nemške šole, katerega predloga pač ni smatrati resnim, in končno se je sklenilo, protestovati pri deželnem šolskem svetu in pri deželnem odboru, da je katehet na mestni nemški dekliški šoli ukazal učenkam, da se morajo v soboto zvečer in v nedeljo popoldne ude-ležiti misijona v stolni cerkvi.

— „Ta suho“ je dobil. Prejeli smo naslednji dopis: Kot veren katoličan sem se udeležil misijona in šel včeraj jutraj v šentjakobski cerkvi k spovedi. Spovedal sem se pri gospodu, ki je bil v prvi spo-vednici na levi strani imenovane cerkve. Ta gospod me je tudi vprašal, kako se ži-vim. Povedal sem mu, da sem čevljar, a ker s to obrtjo ni več dosti zaslužiti, in ker imam ženo, ki je celo leto bolna, sem tudi muzikant. To je pa gosp. spovednika hudo razjezilo. Spozabil se je tako daleč, da je poštenega muzikanta postavil v isto vrsto z ženskami na št. 13, in da mi je končno odrekal odvezo samo zato, ker sem muzikant. Opozarjal sem ga, da so tudi pri vojaki muzikantje, in da se tudi v cerkvi muzicira, a vse to ni nič pomagalo. Gosp. spovednik se ni dal prepričati, in ni hotel premisliti, da cerkev sama vzgaja v orgljar-ski šoli muzikante, da torej cerkev vzgaja ljudi, ki jih duhovniki stavlajo v isto vsto z ženskami na št. 13. Kako se naj v oči-gled temu imenuje postopanje gosp. misijo-narja, naj sodi občinstvo; jaz sem prepričan, da si z godbo vsaj tako pošteno služim kruh, kakor g. misijonar.

Anton Sameja, Šiška št. 11.

— Kako smo volili dr. Šusteršiča v Jesenicah na Gorenjskem. Pod tem zaglavjem se nam piše: Da pridobita svo-jemu, od sv. Duha razsvetljenemu ljub-ljencu en glas, sta delavca Luka Š—I in Jakob P—r ponaredila volilno legitimacijo. Obsojena sta bila radi tega na zapor in sicer bo Luka Š—I sedel štiri tedne, Jakpb P—r pa šest tednov. Morda ju v luknji obsenči Šusteršičev sv. Duh.

— Umrli je včeraj jutraj po dolgem bolehanju podjetnik g. Ivan Tavčar, odli-čen narodnjak in zvest pristaš slovenske napredne stranke, za katero je pri raznih volitvah tudi kot agitator šel v boj. Po-kojniki, svak umrlega Janka Keranika, je bil ljubezniv in obcepriljubljen mož, skro-men, a kremenitega značaja. Lahka mu zemljica in prijazen spomi!

— Občni zbor podpornega pisatelj-skega društva je danes ob 8. svečec v „Narodnem domu“.

— Društvo zdravnikov na Kranjskem ima 27. marca ob pol 6. uri popoldne v deželni bolnici redno mesečno sejo. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva. 2. Demonstracije. 3. Slučajnosti.

— Druga predstava na korist osovja slovenske drame se vrši danes zvečer. Igrala se bo veleabavna Nestroyeva burka s petjem „Danes bomo tiči“. V njej nastopi vse naše dramsko osovje, ki se je letos prav trudilo za uspeh dramskih predstav. Ne bomo navajali vseh igralcev in igralk, ki so stebri naše drame, a gotovo je, da ima g. režiser Anton Verovšek letos prav posebnih zaslug za lepo in okusno vprizoritev večine dram letošnjega repertoarja. G. Verovšek je izboren interpret kmetijskih značajev ter je dosegal tako v resnih kakor v komičnih ulogah najlepše uspehe. Priznanje pa zasluži tudi naša najboljša domača igralka gospa Danilova, ki je resna in jako marljiva umetnica. Letos se je odlikovala zopet v najrazličnejših, mladih in starih ulogah ter zlasti s svojo „Sappho“ dosegla najpopolnejši uspeh. Tudi g. Danilo, sedanji najstarejši član naše drame, ei je zaslužil v polni meri hvaležnost našega gledališkega občinstva. Posvetil se je v tej sezoni popolnoma gledališču ter dosegel v raznih značajnih ulogah najlepše uspehe, ustvaril nekaj prav lepih tipov ter pridno študiral svoje naloge. Drugih činite ljev slovenske drame ne bomo navajali, le zaslug g. Dobrovolnega, ki se je odlikoval kot igralec in režiser že v prvem letu svojega engagementa pri slovenskem gledališču ter govoril lepo slovenščino, ni prezreti. Slovensko občinstvo naj se torej odzove vabilu naših igralcev ter se današnje zadnje dramske predstave udeleži najmnogobrojnejše!

— Slovensko gledališče. Na korist osovja slovenske drame se je vršila v nedeljo zvečer predstava „Razbojnikov“, katere pa se ni udeležilo tako mnogoštevilno občinstvo, kakor je bilo pričakovati. Osovje slovenske drame bi bilo zaslužilo vsekakor malo več pozornosti; ali — to treba priznati — žaloigra „Razbojniki“ se je predstavljala na našem odru že tolikokrat in tolikokrat, da ne more zan mati nikogar več ter jo treba zategadelj pustiti počivati dokaj let, predno se je bo moglo postaviti zopet na repertoar. „Razbojnike“ sta pri nas itak držali že doslej samo ulogi Franca in Karla. Z odhodom g. Inemanna pa smo izgubili tudi izvrstnega Franca, ki nam je nepozaben ter bi ga nam mogel zabrisati v spominu le pravi umetnik, ki bi bil g. Inemannu vsaj jednak. To pa g. Kovačič seveda nikakor ni. V ulogi Franca se nam je videl sličen vnuku, ki se je oblekel v dedovo suknjo ter si nataknil njegov cilinder! Uloga mu je zrasla daleč preko glave ter mu bila preširoka in predolga. Eksperiment z g. Kovačičem, ki je šele začetnik, se je ponesrečil, s čimur pa še ni rečeno, da je g. Kovačič slab igralec. Za take uloge pa še dolgo ne bo. Prav dober in simpatičen, pa tudi lep je bil Karl g. Deyl, ki je dosegel s svojo temperamentno igro nekaj prav lepih uspehov. Dobra je bila tudi gdč. Ogrinčeva v ulogi Amalije. Prav posebno moramo pohvaliti g. Danila, ki je igral starega Moora izborna. Pohvalno nam je meniti še gdč. Rückovo (Kosinski), g. Bolesko (Daniel), g. Verovška (Schweizer) g. Štefanca in g. Oreha (Spiegelberg) Ensemble pa je bil prav slab in docela nezadosten. Nekateri celo svojih ulog niso nič znali; končno pa je desertirala Karlu še večina razbojnikov! Šopki sta bili odlikovani gdč. Ogrinčeva in gdč. Rückova. X.

— Električna cestna železnica. Firma Siemens & Halske začne v kratkem z deli za električno cestno železnico. Tam, koder bo železnica tekla, se napeljejo čez cesto žice, ki bodo pritrdjene na posebne plošče na hišah. Te plošče so po kavčukovih uložkih popolnoma izolirane tako, da je izključena vsaka najmanjša nevarnost. Ker bodo te plošče tudi lično izdelane, priporočamo hišnim posestnikom, naj dovolijo nabiti te plošče na njih hiše, ker sicer bi se jim pred hišo napravil drog, kar bi oviralo promet, ter bi gotovo ne bilo mestu v olepšavo, in bi železnico podražilo.

— „Slovenska šolska Matica“ je kaj srečno otvorila nameravana javna predavanja. Včeraj je predaval zanimivo in poučno g. profesor Macher (v poslopiu I. gimnazije) o krvavem dežju in rudečem snegu. Predavanja se je udeležil tudi gosp. deželni predsednik.

— Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda na Vrhniki napravi v korist družbe veselico dne 20. aprila.

— Potres. Iz Višnje gore se nam piše: V petek, dne 22. marca ob 8. uri 35 minut zvečer čutil se je tu in v okolici zopet potres. Smer mu je bila od jugovzhoda proti severozapadu. Kakih 5 do 6 sekund trajajoče podzemsko bobnenje je bilo podobno daljnemu gromu. Med bobnenjem se je zemlja rahlo tresla in zibala; naposled pa se je pojavil močan sunek, da je zaškri palo tramovje. Pol ure daleč od tu proti jugozahodu čutili so prebivalci močnejši potres.

— Zdravnik pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah g. Josip Jeras je dne 24. sušca t. l. umrl. Bil je miroljuben mož, blag mu spomin! — Kazalo bi, da bi njegovo mesto zasedel zdravnik domačin; a moral bi se boj poženiti, nego pred kratkim pri Sv. Trojici v Slov. Goricah. Razmere so jako ugodne.

— IV. vinski trg v Gradcu. Mestna občina Gradec priredi od 11. do 14. aprila t. l. vinski trg, ki bo v mestnih prostorih Keplerstrasse 104. Na ta vinski trg, ki je združen s pokušnjo vin, se zlasti opozarjajo oni, ki kupujejo štajerska vina, kakor vinski trgovci in gostilničarji, ker bodo tukaj gotovo najboljša štajerska vina na prodaj razpostavljena. Natančnejši spored vinskega trga se lahko izve v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Pri Sv. Pavlu pri Preboldu bode imelo bralno društvo na cvetno nedeljo ob 3. uri popoldne v dvorani pri „Peku“ občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Govor g. A. Petriška iz Žalca o hmelnjarstvu. 3. Nadomestilna volitev treh odbornikov. 4. Predlogi. Pričakuje se obilna udeležba. Vabijo se tudi neudi, ki se zanimajo za umno hmelnjarstvo.

Predsedništvo.

— Velika tatvina. V soboto zvečer med 1/8. in 1/9. uro se je neznan tat uhotopil v stanovanje Marije Kernove, prodajalke črevljev v Špitalskih ulicah števil 5 in ji je ukradel iz omare dve hranilnični knjižici kranjske hranilnice, glaseči se na imeni Karola Nosana oziroma Marije Čadežve, z vlogama po 2000 kron, zlato žepno uro z dvema krovoma in črkama S. K., vredno 180 kron, srebrno žensko uro, vredno 18 kron, srečke ogrskega rudečega križa, zlat medaljon, 44 kron gotovega denarja in poselake knjižice na imena Ivane Čadežve, Jožefa Košička in Marije Kernove, plačilno knjigo tvrdke Singer in več žepnih rut z dvojnimi rudečimi črtami in z monogramom M. K. Sumljiv je neki znani tat, katerega so takrat videli v hiši, in katerega sedaj policija in žandarmerija zasledujeta.

— Nedeljska kronika. Iz gostilne so vrgli na Rimski cesti nekega dunajskega pleskarja, ker ni dal neki miru. Ker je še pred gostilno razgrajal, ga je policaj vzel pod pazduho in peljal seboj. — Pri balincanji sprla in stepila sta se v nedeljo popoldne na dvorišču neke gostilne na Dolenjski cesti št. 8, delavec Ivan Kocjan in hlapec Rudolf Japelj. Oba sta opraskana po obrazu. — Vojaki 17. pešpolka in domobranci so se v nedeljo zvečer na Poljanski cesti sporekli in končno stapli. Jeden vojak je bil na glavi ranjen. V pretepu je zagnal jeden vojak bodalo v okno Marije Mencejeve, da je vse šipe razbil. — „Pri nas je korajža, pri vas je pa ni“, so peli včeraj ponoči na Dunajski cesti mladi, sladko ginjeni obiskovalci Aleševe gostilne na Posavju, vračajoči se domov. Nahrulili so tudi dva mirna pasanta in povzročili tak izgred, da je morala poseči vmes policija. — Na cesti sta si postlala delavca J. Z. in F. B., ker ju je bilo vino premagalo in nista mogla priti domov. — Poleg voza pijan je bil posestnik F. C. iz Pšate. Morali so ga odstraniti od voza, ker se je bilo bati, da se pripeti kaka nesreča. — Zastonj se je hotela voziti neka J. C. iz Ponikve na Dolenjskem do Ljubljane. Vrtar na kolodvoru jo je ustavil, a ona ga je ozmerjala. — Pel je po mestu kleparaki pomočnik F. Š. in je moral zato prenočiti na rotovžu.

— Stekel pes. Danes dopoldne se je priklatil v mesto pes, ki je sumljiv, da je stekel. Imel je penast in krvav gobec. Obgrizil je na Dolenjski cesti Mehletovega psa, na Karlovski cesti pa Kocmurjevega. Oba ta psa sta se oddala konjederu, da bosta opazovana. Pes je rujav in velik s kratkim repom.

— Tat v šentjakovski cerkvi. Cerkovnik Jože Lončar je opasal v soboto popoldne, da je v cerkvi pušica pod prižnico poškodovana in ključavnica odtrgana. Tat je v pušico ulomil in pobral iz nje ves drobiž.

— Tatvine. Hlapcu Luki Nachtigallu v Hradeckega vasi št. 23 je pokradel neznani tat iz kovčega v podstrešju suknene hlače, široko srebrno verižico s konjsko glavo kot obeskom in srebrno vrvižico s 4 kronskega tolara kot obeskom. Tat mora razmere v hiši dobro poznati. — Delavcu Francetu Zajcu je včeraj popoldne ukradel neznan tat iz predalnika v zaklenjeni sobi 54 kron denarja in posestniku Ivanu Kopachu v Metelkovih ulicah je bila uhradena iz šupe konjska odeja.

— Pomeranje je kradla delavka A. L., stanujoča na Opekarski cesti pri branjevki Franciški Akčanovi Pred škofijo št. 18. Le ta jo je zasačila pri tatvini.

— Srebrne žlice je zastavil danes dopoldne v zastavnici kranjske hranilnice neki deček. Žlice so ukradene v kazinski restavraciji in kavarni.

— Pes ugriznil je potnika Mihaela Škerjanca, stanujočega v Hrenovih ulicah št. 20. Pes je bil baje Ječminek.

— Izgubljene stvari. Pekovski pomočnik J. K. je izgubil od Vodmata do kavarne „Evropa“ srebrno cilindar-uro. — Na poti od Gospodskih ulic skozi „Zvezdo“ po Šelenburgovih ulicah in po Franca Josipa cesti do Latermanovega drevoreda je izgubila neka dama srebrno žensko uro s srebrno verižico in denarnico.

— Najdene stvari. Neki dijak je našel včeraj popoldne v Lattermanovem drevoredu pri razstavnicih srebrno žensko uro. — Na stopnicah št. 7 na Dunajski cesti je našla I. O. hranilnično knjižico z vlogo 1000 kron.

* Klimt — zopet nemoralen. Znano je, kolik vihar je na dunajskem vseučilišču in med dunajskim časopisjem povzročila za vseučiliško avlo določena Klimtova alegorična ali simbolična slika „Modroslovje“, ki pa je bila na pariški razstavi vendarle odlikovana kot velik umotvor. Enako usodo bo imela menda Klimtova druga, za isto avlo določena slika „Zdravoslovje“. Radi nje je stavil posl. Skene v drž. zboru interpelacijo, češ, da se se ta slika radi svoje nenravnosti ne sme obesiti v avli, kajti sodi bolje v anatomično dvorano. Slika je — trdi Skene — surova in neestetična ter mora občinstvo le ogorčiti. Skene je vprašal, ali hoče naučno ministrstvo res nakupiti to nesramno sliko ter tako Klimtovo umetniško smer tudi oficialno odobriti. Baj je to interpelacijo podpisal tudi neki — slovenski klerikalni poslanec.

* Samomor na grobu prijatelja. Iz Velikega Varadina poročajo: Nekdaj bogati veleposestnik Aleksander Kiss je postal bešč. 81letni staro je šel te dni na pokopališče, potrgal z grobov križe in spomelnike onih oseb, ki so ga baje pahnile v propast, nato pa se je obesil na grobu svojega prijatelja.

* Zelo varčni ljudje živé v mali nemški kneževini Lipe Detmold, ki šteje 135.000 prebivalcev. Ti prebivalci imajo v ondotnih hranilnicah vloženi 60.000.000 mark.

* Opojne pijače pri otrocih. Pred leti je profesor Nothnagel pripeljal pred aka demike na dunajskem vseučilišču 10 let starega dečka, ki je bil bolan na jetrih in na zlatenici. Oče dečkov se je silno čudil, ko je čul, da je vsa bolezen posledica uživanja opojnih pijač. Deček je profesorju povedal sam, da je že takrat, ko je imel šele 4 leta, s svojim starejšim bratom tajno odpiral omaro in pil razne likerje in konjak, stariši pa so mu dajali piti še črnega vina, ker je bil slabega zdravja. Učeni profesor je razlagal, kako je pijača škodila zdravju otroka in obsojal, da imajo nekateri zdravniki navado, da zapisujejo malim otrokom vino, pivo in še celo konjak, češ, to jih bo krepčalo. Pa tudi preveč kave, čaja in čokolade je škodljivo dajati otrokom.

Književnost

— Skladbe pokojnega nadučitelja Ivana Bartla so ravno kar izšle v Miličevi tiskarni v Ljubljani. Založila jih je pokojnikova vdova, in se naročujejo po 1 krono 50 vin. (najbolje po poštni nakaznici) pri g. Josipu Kostanjevcu, nadučitelju v

Litiji. Skladbe so posebno pripravne za zbor na deželi, in jih je uredil gosp. L. Pahor v Ljubljani. Želeti je, da bi se tiskanih 200 iztisov razpečalo kar najhitreje, da ne bi imela gmotne izgube gospa vdova, ki je s to izdajo izpolnila samo srčno željo pokojnikovo.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj 26. marca. V današnji seji poslanske zbornice sta najprej Brzora in Stein zopet sprožila vprašanje o sprejemanju nenemških interpelacij, na kar se je začela razprava o rentnem davku. Ta razprava traja še.

Dunaj 26. marca. Za kulisami poslanske zbornice se dela danes prav živahno. Gre se za volitev delegatov iz Češke in iz Moravske. Kakor vsako leto, so tako Čehi kakor Nemci pripravljeni skleniti kompromis. Začetkom so Nemci iz Morave hoteli Čehom prepustiti samo jeden moravski mandat. Čehi so na to izjavili, da v tem slučaju dobe Nemci samo tri češke mandate, v tem, ko so jih doslej imeli štiri. Končno se je doseglo sporazumljenje, tako da dobe Čehi zopet dva moravska mandata, Nemci pa zopet štiri češke. Zdaj tečejo pogajanja z nemškimi radikali. Ti imajo mej Nemci iz češke večino, a so se postavili na stališče, da ne sme biti v delegacijo noben veleposestnik voljen.

Dunaj 26. marca. Tukajšnji listi prinašajo senzacionalno poročilo iz Krakova, da je cesar obešenega vojaka Balzerja pomiloštil, da pa je brzajavno pomiloščenje prišlo prekasno, ker je brzajavni uradnik imel preveč dela. Ministri so danes napram raznim poslancem zatrdili, in da je ta vest neresnična, in da Balzer sploh ni bil pomiloščen.

Petrograd 26. marca. Ministrski svet je policijskemu ravnatelju dal neomejeno oblast glede postopanja v ohranitev miru. Pisateljsko društvo je bilo razpuščeno, ker je protestiralo zoper postopanje policije. Več pisateljev, mej njimi M. Gorkij in več vseučiliških profesorjev nacionalne ekonomije je bilo aretiranih.

Pariz 26. marca. „New-York-Herald“ prijavlja intervju z Zanardellijem, iz katerega se sklepa, da Italija ne misli resno na obnovo trozveze.

London 26. marca. Razni listi trde, da je mej Rusijo in Japonsko nastal jako nevaren konflikt zaradi Korejske. „Times“ ugovarja tem poročilom, da so pretirana.

Narodno gospodarstvo.

O sadjarstvu.
(Konec.)

S tem poukom bi bil lahko zvezan tudi pouk o čebelarstvu in marsikaj bi se lahko storilo v napredek istega.

Mnogo se je že pisalo o pravilni saditvi, o cepljenju, o oskrbovanju sadnega drevja, imamo tudi precej poučnih sadjarskih knjig, a vendar naš kmet malo ali nič tega dela ne razume. Če kje, uresniči se tukaj izrek: »Gau ist alle Theorie!«

Prepričan sem, da bi se tem potom povzdignilo sadjarstvo na ono stopinjo, na kateri bi bilo lahko glede na ugodno lego naše dežele. In ko bomo imeli kaj prida trgovskega sadja, potem se bo dalo šele govoriti o sadjarskih zadrugah.

Ne dvomim, da bi se v vsakem sodnijskem okraju dobil požrtvovalen mož, kateri bi rade volje prevzel to nalogo, ako bi se mu le potni troški povrnili.

Ko bo dosegel naš kmetovalec večjo izobrazbo v sadjarstvu, prišel bo do prepričanja, kolike vrednosti je sadno drevje in koliko čistega dobička nam donaja. Potem ne bo težko, pripraviti ga do tega, da bo tudi ob občinskih potih nasadil sadno drevje. Dohodki bi prihajali v občinsko blagajnico, ako bi občina sama oskrbovala to drevje, drugače pa v prid posameznim kmetom.

Ne morem si misliti, da bi ostale te besede glas upijočega v puščavi in to tembolj, ker so že merodajni faktorji opetovano pokazali, da imajo srce za povzdigo narodnega gospodarstva in ker je zadnji čas, da začne naš kmet saditi, cepiti in izgojevati boljše vrste trgovskega sadja, mesto sedanjega drobnega in malo vrednega drobiža.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sumja, 23. septembra 1898.

Blag. gospod M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedli.

Dr. J. Felnegovič, obč. zdravnik.

Zahvala.

Odpor dijaške kuhinje v Kranju se zahvaljuje najtoplejše vsem onim, ki mu pomagajo s svojimi človekoljubnimi prispevki vršiti težavni posel. Zahvaljuje se posebno dosedanjim podpornikom ter jih uljudno prosi, naj i v prihodnje pokažejo svojo ljubezen do pridne, toda revne mladine s tem, da jo podpirajo in da ji preskrbijo ravno sedaj o velikonočnem času lepe pirhe. Vse prijatelje dijaške kuhinje pa prosimo, naj razširjajo zanimanje za prekorno napravo med svojimi znanci, da je mogoče ustreči prošnjam revnih prosilcev.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. marca: Alojzij Vanino, brusač, 41 let, Emonska cesta št. 31, jetika.
Dne 23. marca: Slavica Brajar, čevljarjeva hči, 8 mes., Strelške ulice št. 15, jetika. — Josip Golob, gostilničarjev sin, 3 dni, Realjeva cesta št. 18, življenske slabosti. — Fran Bajc, uradni sluga, 86 let, Prešernove ulice št. 42, vodenica.
Dne 24. marca: Anton Tertnik, klavec, 48 let, Poljanska cesta št. 58, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vitina nad morjem 806-2 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Motrina v %
23.	9. zvečer	734.7	0.6	sr. svzhod	oblačno	0.3 mm.
24.	7. zjutraj	735.4	-2.0	sr. svzhod	jasno	
"	2. popol.	733.4	3.3	sr. jvzhod	oblačno	0.3 mm.
"	9. zvečer	733.4	1.1	sl. svzhod	oblačno	
25.	7. zjutraj	731.8	0.0	sl. jzhod	del. jasno	0.4 mm.
"	2. popol.	729.8	4.5	sl. jug	oblačno	
"	9. zvečer	728.5	2.1	sr. jzhod	oblačno	
26.	7. zjutraj	727.7	1.9	sl. svzhod	oblačno	
"	2. popol.	727.0	4.3	sl. jzhod	dež	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote, nedelje in ponedeljka 1.1°, 0.8° in 2.2°, normale: 5.0°, 5.2° in 5.4°.

Dunajska borza

dne 26. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.35
Skupni državni dolg v srebru	98.10
Avstrijska zlata renta	117.90
Avstrijska krona renta 4%	97.10
Ogrska zlata renta 4%	117.75
Ogrska krona renta 4%	92.80
Avstro-ogrski bančni delnice	167.7
Kreditne delnice	722—
London vista	240.27 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.60
20 mark	23.51
20 frankov	19.10
Italijanski bankovci	90.50
C. kr. cekini	11.31

Potrži žalosti naznanjamo vest o preminutji našega nepozabnega soproga, oziroma brata, gospoda

Jan Tavčar-ja

podjetnika

kateri je danes ob polu 6. uri zjutraj po daljši bolezni umrl.

Pogreb bode v torek, dne 28. marca, ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Gosposke ulice št. 6.

Sv. maše zadušnice brale se bodo za ranjkega v tukajšnjih cerkvah. Dragega pokojnika priporočamo vsem prijateljem in znancem v blag spomin in molitev. (638)

V Ljubljani, dne 25. marca 1901.

Režika Tavčar roj. Leve, soproga, — Edvard Tavčar, brat. — Lejzika Kersnik roj. Tavčar, sestra.

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bog Vsegamogočni izvolil našo preljubo soprogo in najboljšo mater, gospo

Josipino Gregorin roj. Čelešnik

dne 23. sušca 1901 ob 12. uri ponoči po večletni mučni bolezni v 47. letu njene dobe poklical k večnemu počitku.

Pogreb predrage pokojnice bode v torek, dne 26. t. m., ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na Bregu št. 20 pri Celju na okoliško pokopališče. (635)

Celje, dne 24. sušca 1901.

Alojz Gregorin, c. kr. deželni sodni svetnik, soproga. — Alojz, Mirka in Jožica, otroci.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. kol. Proga čez Trbiš. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m s jutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, Inomost; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoludne osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m s jutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano jut. kol. Proga iz Trbiša. Ob 2. uri 25 m s jutraj osonni vlak s Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m s jutraj osonni vlak iz Trbiša. — Ob 11. uri 16 m dopoludne osonni vlak s Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri 44 m s jutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straža-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straža-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m s jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m s jutraj.

Kupim

večjo množino že rabljenih, snažnih in dobro ohranjenih

zabojev

po primerni ceni. (626-2)

Velikost po obsegu od 30 do 150 klg. Ponudbe naj se pošiljajo na

Josipino Šumi
Ljubljana, Gradišče 9.

Vrtnarica.

(Kindergärtnerin.)

V prijetnem, zdravem mestecu na Gorenjem štirskem živeča uradniška obitelj išče k dvema otrokoma (4 in 2 1/2 let) zdravo, spretno, slovenskega (ozir. hrvatskega) in nemškega jezika večjo gospodično lepih občevalnih oblik in iz poštene obitelji kot

vrtnarice

ki bi morala, po možnosti, pri stanu primernih hišnih opravkih gospodinjno podpirati.

Ponudbe s zahtevami in prepisi spričeval na upravnistvo „Slov. Naroda sub „J. K. Gorjenje Štirsko“. (607-3)

Naznanilo.

Semenj

ki se je imel vršiti na tihi ponedeljek, je zaradi praznika O. D. M. odpadel, vršil se bode tedaj

v ponedeljek, po cvetni nedelji.

Županstvo v Kostanjevici,

(636-1) dne 25. marca 1901.

Istrski teran.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi preje nego nastopi vročina prodati.

P. n. gg. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobé pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni. (567-5)

Istrska vinarska zadruga

Pulj (Pola — Istra).

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXI. (1901).

Izhaja po 4¹/₂ pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h. 18

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Naročila na donavske krape, fugoše iz Blatenskega jezera in šila za veliki petek vsprejema do ponedeljka 1. aprila trdka

Kham & Murnik

trgovina s špecerijskim in delikatesnim blagom in vinarna.

Pristne praške šunke

(z vžgano praško trdko), kakor tudi dobre graške šunke in hrvatska plečeta

poslednja po 72 kr. kilo priporoča trdka

Kham & Murnik

trgovina s špecerijskim in delikatesnim blagom in vinarna. (634-1)

Kdor želi naravna

istrska vina

po nizki ceni kupiti, naj se zanesljivo obrne na (578-4)

C. Zalaznik, Pulj, via Gastropola.

— Vsestransko priznanje. —

VABILO

občnemu zboru

Posojilnice v Zagorju pri Savi

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

kateri se bode vršil

dne 8. aprila t. l. ob 4. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Vespred:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računa za leto 1900.
3. Volitev načelstva in preglednika.
4. Slučajnosti.

(637)

Načelstvo.

Razpis služeb.

Pri c. kr. podpisanim generalnem zastopu c. kr. priv. zavarovalne družbe „Avstrijski Feniks“ na Dunaji razpisane so službe:

a.) dveh potevalnih uradnikov v oddelku zavarovanja zoper požar, vsaka z letno plačo 1200 kron, provizijo in drugimi dohodki.

b.) jednega potevalnega uradnika v oddelkih zavarovanja za slučaj smrti, doživetja, zavarovanja proti nezgodam in proti ulomu z letno plačo 1600 kron, provizijami in drugimi dohodki.

Pri oddaji služeb oziralo se bode le na strokovno izvežbane prosilce.

Pismene prošnje ložiti je pri podpisanim generalnem zastopu do 6. aprila 1901.

V Ljubljani, dne 25. marca 1901.

C. kr. priv. zavarovalno društvo „Avstrijski Feniks“ na Dunaji.

(639)

Generalni zastop v Ljubljani: Prosenc.

Služba rudarskega zdravnika.

Pri rudniku za premog v Trbovljah se odda služba rudarskega zdravnika z letno plačo 3740 K, prostim stanovanjem, prosto kurjavo in razsvetljavo po normalu.

Diplomirani samski zdravniki, ki morejo izkazati večletno prakso posebno v stroki kirurgije in porodničarstva in popolno znanje slovenskega jezika, naj vpošljejo svoje pristojno opremljene prošnje z navedbo dosedanjega službovanja, starosti, stanu in časa eventualnega nastopa službe, do najdalje

dne 1. junija t. l.

predstojništvu bratovskega sklada Trbovlskega v Trbovljah; gospodje bolj priletne starosti imajo prednost. (559-4)

Trbovlski bratovski sklad.

Trgovski pomočnik

išče službe v večji mešani ali manufakturni trgovini. Vstopi lahko 20. aprila t. l.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (629-2)

10 do 15 gld.

si lahko zaslužijo vsak dan gospodje in dame s spečljivim predmetom.

Povpraša naj se: Ivan Pucher v Kranju št. 81. (612-2)

Iščem

veščega vrtnarja

kateri razume ravnanje v drevesnici in v cvetličnem ter zelenjadnem vrtu, za takojšnji vstop v službo. (600-3)

Jos. Lenarčič na Vrhniki.

Predivo

kakor tudi

vse druge deželne pridelke

kupuje najdražje

Anton Koleno

trgovca v „Narodnem domu“ v Celju

Kdor ima veliko predlva, naj naznani zadnjo ceno in množino. (524-7)

Kulmbaško sladno pivo

daje moč in redi telo.

Dobava v steklenicah (pastirizovane) od trdke

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice.

Istotam:

(12-68)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega pristnega likerja Triglava iz planinskih zelišč.

Sadno drevje

sadne divjake, jagodno sadje, rožno in lepotično drevje, drevoredna drevesa, šparglove in jagodne rastline, zlahne mladice, samo pristno imenovanih vrst priporoča najceneje in v najlepši kakovosti

Viljem Geiger

drevesnica v Eggenbergu pri Gradcu.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

(445-8)

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3.75

Prava srebrna remontoarka 5.80

Prava srebrna verižica 1.20

Nikelnasti budilec 1.95

Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pism. (2611-29)

Ilustrovani katalog zastoj in poštne prosto.